

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

LII. Quot tormentorum & suppliciorum genera adversus Christianos
excogitata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

ἄπλητων ἰδίων καιρῶν τὸν ἀληθῆ λόγον διασρέ-
φοίτες τῆς ἡ πονηρίας αὐτοῖς ἢ δεινότης εἰς το-
σοῦτον ἐξήπτετο, ὡς πάντων ὀμῶν θείων τε
καὶ ἀνθρώπων πραγμάτων εἰλωδυμένων,
ἐμφυλίας ἢ ἐκείνων πολέμους ἀναρρί-
πτέσταται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ν΄.

Ὅτι διὰ πῶν τῶν Ἀπόλλωνος ματιάν, ὡς μὴ δυνάμενα μα-
τιάν δια τῶν δικαίων, ὁ δὲ ἰωβὸς ἀνεκινήθη.

Τὸν Ἀπόλλων τὸ τιμωκάστα ἔφασαν ἐξ
ἀνθρώπων καὶ σκοτίαι μυχεῖ, ὅχι δ' ἐξ ἀν-
θρώπων χεῖται, ὡς ἀρα οἱ ἄπλητης γῆς δικαιο-
ἐμποδίου εἶεν ἢ ἀληθεύειν αὐτὸν, καὶ διὰ τῆτο,
ἡμεθεὶς τῶν τετραπόδων τὰς μανείας ποιῶ-
σα τῆτο ἀπὸ κληφείας τὸς πλοκάμους ἀνεῖ-
ναι πεποικέ. τῆς μανείας τ' ἐλαυσομένης,
τὸ ἐν ἀνθρώποις κακὸν ἀπαδύρετο. ἀλλ' ἰδω-
μεν ταῦτα εἰς ὅποιον τέλος ἐξώκειλε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΑ΄.

Ὅτι τῆς ὡς ἐπὶ Κωνσταντίνου τῶν δικαίων εἶναι χριστιανὸς ἡκε-
σε, ἐκ τῶν τὰ πρὸς διωκτῶν ἡμεθεὶς.

Σὲ νῦν τὸν ἕλπισον Θεὸν καλῶ, ἡγερώμην
τότε κομιδῆ παῖς ἰσάχων, πῶς ὁ κατ'
ἐκείνο καιρὸς ἰσάχων τοῖς Ῥωμαίων ἀυλοκράτορ-
σιν ἔχων τὰ πρῶτα, δέιλαιος ἀληθῶς δεί-
λαιος, πλάνη τὴν Ψυχὴν ἡπάτημένον. ἰσάχων
τῶν δ' οὐροφροντῶν αὐτὸν, τίνες ἀν εἶεν οἱ πρὸς
τῆ γῆ δίκαιοι πολυπραγμονῶν ἐπισηθάνετο
καί τις τῶν ἀπὸ αὐτὸν θυπόλων ἀποκρίβεις,
χριστιανοὶ δὴ πρὸς ἐφ. ὁ δὲ τὴν ἀπόκρισιν
ἰσάχων πρὸς χριστιανῶν μέλι, τὰ κ' τῶν ἀδυνα-
μάτων εὐρεθέντα ξίφη, κ' τῆς ἀνεπιλήπι-
οσύτητος ἐξέτενεν. ἀντίκα δὲ ὡς διατάγ-
ματα λῦθρων μαιφόνους ὡς εἰπεῖν ἀκωκαῖς
συνεταῆε. τοῖς τε δικασταῖς, τὴν κατὰ φύσιν
ἀλγίστιαν εἰς εὐρεσιν κολαστηρίων δεινοτέρων
ἐκείνων παρεκελεύετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΒ΄.

Ὅσα εἶδη βασάνων καὶ τιμωριῶν κατὰ χριστιανῶν
ἰστολήθη.

Ἦν τότε ἢ ἰδεῖν μεθ' ὅσας ἐξέστίας ἡσεμ-
νότης ἐκείνη τῆς θεοσεβείας, τῆ τῆς ὡμό-
τητος συνεχεία, καὶ τὰς τυχεύσας ἐφ' ἐκάστης
ἡμέρας ὑπερὶ ὑφίσταλο, σωφροσύνη δ' ἢ τῶν

aluerunt, toto Imperii sui tempore ve-
ram doctrinam subvertentes. Porro im-
probitatis ipsorum tantopere furor ex-
arsit, ut cunctis tam divinis quam huma-
nis rebus in summa pace constitutis, ipsi
bella civilia excitarent.

CAPUT L.

Quod ex Apollinis Oraculo qui ob justos homines
responsa amplius edere non poterat,
mota sit persecutio.

Quippe Apollinem tunc temporis
ex antro & tenebroso quodam
specu, non ex hominis ore oraculum
edidisse ferebatur; quo justos viros in
terris degentes obstare sibi ajebat quo
minus vera praediceret; atque idcirco
falsa ex tripode oracula reddi. Hanc ob
causam ille comam incultam demisit: &
expulsa divinandi arte, tantum inter
homines malum lamentabatur. Sed vi-
deamus quem ista exitum habuerint.

CAPUT LI.

Quomodo Constantinus adhuc adolescens justos
esse Christianos audivit.

TE nunc testem appello Deus altif-
simc. Seis qualiter ego tunc tem-
poris admodum adolescens, illum qui
inter Imperatores Romanos potioreme
locum tunc obtinebat, miserum profec-
to miserum, falso mentis errore dece-
ptum; ex Protectoribus suis curiosè sci-
ficantem audierim, quinam illi essent
justi in terris degentes: & quendam ex
sacrificulis qui circa illum erant, respon-
dissime; eos esse Christianos. Ille respon-
so hominis quasi melle quodam avidè
absorpto, gladios ad puniendacrimina
paratos, adversus sanctitatem omni re-
prehensione vacuam distinxit. Statim
igitur sanguinolenta edicta cruentis ut
ita dixerim mucronibus scripsit: & ju-
dicibus praecipit, ut ingenii solertiam
sibi à natura insitam, ad acerbiora sup-
plicia excogitanda intenderent.

CAPUT LII.

Quot tormentorum & suppliciorum genera ad-
versus Christianos excogitata sint.

Licuit tunc, licuit, inquam, videre,
quanta cum libertate venerabiles
Dei cultores ob continuam crudelita-
tem gravissimas quotidie contumelias
tolerarent. Quippe modestiam, quam
Nnn ij

nec hostes ipsi ulla unquam affecerunt injuriâ, efferati cives probris omnibus incessere pro nihilo duxerunt. Quodnam incendium, quod cruciatuum & tormentorum genus cuivis corpori & atati absque ullo discrimine admotum non fuit? Eatempestate tellus quidem ipsa procul dubio lacrymas edidit: cælum vero quod universa suo ambitu complectitur, cruore inquinatum ingemuit. Ipsa quoq; dici lux, præ luctu atq; horrore tanti prodigii obscurata est.

A πολέμιων ἐδείς ἠδίκησε πάποτε, ἀργύρων πολίων πάρεργον ἐγένετο. ποῖον πρόποιον βέλσανοι ποῖον εἰσεβλήθειαν εἶδο, ἐχρησασάμαλη κήλικία πάση ἀδακείτως ἀπογετο; τὸ τλικαῦτα ἐδάχευε μὲν ἀναμύλλας ἢ γῆ. ὁ δὲ τὰ σύμπαντα ἀδέχεται μὲ, τὰ λυθρὰ χρανώμεν ἀπεκλαῖε ἡ γε μὴν ἡμέρα αὐτή, τὰ πένθει τὲ δαίματ ἐνεκαλύψετο.

CAPUT LIV.

Quomodo Barbari Christianos exceperunt.

Sed quid ista commemoro: Glorian-
tur ob hæc nunc Barbari, qui homi-
nes ex nostris regionibus profugos tunc
temporis exceperunt, & captivos hu-
maniter habuerunt: Quippe cum illis
non modo salutem, verumetiam reli-
gionis suæ cultum integrum apud se re-
tinere permiserint. Itaque perpetuam
hanc infamiæ notam Romani nunc ge-
stant, quam Christiani ex orbe Roma-
no per id tempus fugati, & ad Barbaros
confugientes, ipsis inusserunt.

B

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΓ.

Ὅτι Βάρβαροι χριστιανὸς ὑπέδξετο.

Aλλὰ ἢ ταῦτα. αὐχρῶσι νῦν ἐπὶ ἐκείνων
οἱ Βάρβαροι, οἱ τὰς κατ' ἐκείνο καιρὸν ἐ-
κείνῳ φεύγοντας ὑπέδεξεμένοι, καὶ φιλαν-
θρωποτάτη τηρήσαντες ἀιχμαλωσίαν. οὐκ ἐ-
μόνον τὴν σωτηρίαν, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς σεμνότη-
τος αὐτοῖς κατέσπασαν ἐν ἀσφαλείᾳ ἔχειν.
νῦν τὸ Ῥωμαίων γένος, κηλὶδα ταύτων δι-
νεκῆ φέρει, ἢν οἱ κατ' ἐκείνο καιρὸν τῶν Ῥωμα-
κῆς οἰκκμένης ἐλαυώμενοι χριστιανοὶ καὶ Βαρ-
βάρους ἀποσφύγοντες ἀποστέρησαν.

CAPUT LIV.

Quomodo divina ultione puniti sint, qui ex oraculo persecutionem commoverant.

Sed quid opus est lamenta illa & com-
munem totius orbis luctum pluribus
verbis commemorare? Illi tanti sceleris
auctores, post hæc turpi exitu periere, in
Acherontis barathrum ad perpetuos
cruciatu detrusi. Nam civilibus inter
se collisi bellis, nec nominis, nec gene-
ris sui memoriam reliquerunt. Quod
profecto nunquam ipsis contigisset, nisi
impia illa Apollinis Pythii vaticinatio,
fallam quandam & adulterinam vim
haberet.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΔ.

Ποῖα μεταλλε δι' αὐτὸς διὰ τῶν μαντείων διέτα.

Aλλὰ τί τῶν θρήνων ἐκείνων κήλικε τῶν
οἰκκμένης πένθους, ἐπὶ πλείον μεμνήσθαι
με δεῖ; οἰχολαλοῦσιν καὶ ἐκείνοι οἱ τὸ μῦθος
αὐθένται, ἀποστέρησαν διωκεῖν κολασιν τοῖς ἀρ-
εργοῖς βαράρους ἐπιδόθεντες, σὺν αἰρε-
τέλει πολέμοις γένεμφυλοῖς καλαμῶν γῆ-
ετ' ὄνομα, ἐτε γῆ αὐτῶν καλαλεοῖσιν.
D ὁ δὲ σὺν αὐτοῖς συμβεβήκει, ἐμὴ ἢ ἀν-
θῆς ἐκείνη τῶν Ἑλληνικῶν χρησθησίων ματι-
κίεδηλον δὴ ἀμὴν ἐρχεται.

CAPUT LV.

Constantinus Deo gloriam tribuit, signum crucis conficitur, & precatur pro Ecclesiis.

Nunc te Deus Opt. Max. oro atq;
obsecro, sis clemens ac propitius
erga tuos Orientales: sis erga cunctos
Provinciales diuturnis calamitatibus
attritos: iisque per me famulum tuum
salutem conferre velis. Atque hæc non
sine causa abs te postulo, omnium Do-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΕ.

Δοξολογία Κωνσταντίνου: Θεὸν, καὶ ὁμολογία αὐτῶν τῶν ἐκείνων ἐπὶ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ λαῶν.

Σὲ νῦν τὸν μέγιστον Θεὸν ἀδακαλῶ, καὶ
πρῶτος τε καὶ εὐμενὴς τοῖς σοῖς ἀναδελφοῖς.
εἴης πᾶσι τοῖς σοῖς ἐπαρχαῶταις, καὶ χριστι-
συμφορᾶς σωτηρεῖσιν. δι' ἐμὲ τὲ σὺ σπαρα-
πόλιος ὀρέων ἰασιν καὶ ταῦτά γε αὐτῶν ἐκ ἀπο-
κότως, ὡς δὲ ἀποστέρη τῶν ὅλων ἀγίε Θεὸς τοῖς σοῖς